

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem, ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

5. Tota causa erroris Semi-Pelagiani fuit illud propositum divinae vocationis & prædestinationis, quo salvandi à perituris discernuntur secundum Augustinum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

Lib. de in-
grat. c. 38.

Nam si argumenti primordia non onerasset (Pelagius)
His, quæ discipuli dempserunt callidiores (Semi-Pelagiani)
Innumeras dubio cepisset plasmate mentes.
Qui dum multa vident informia hinc in ipso,
Horrida terrificæ declinant atria mortes.

Tota causa erroris Semi-Pelagiani fuit illud propositum divinæ vocationis & prædestinationis, quo salvandi à perituris discernuntur secundum Augustinum.

CAPVT QVINTVM.

Prosper. in
Epist. ad
Aug.

Aug. lib. de
corp. &
gra. c. 7.

Ita loquitur
Masfil.
In Epist.
Prosper. ad
Aug.

VT error Massiliensium radicatus intelligatur, operæ pretium est indagare quid illud tam insolens fuerit in doctrina Divi Augustini, ut illius declinandi studio Catholici & egregii in omni virtutum studio viri, per novi erroris commentum tantas tragedias excitaverint. Aliud enim alij Massiliensibus displicuisse putant. Ex quo fit ut nostro sæculo, quotquot inter se de gratia & prædestinatione disceptant, quam quisque animo rerum illarum notionem ceperit ut veritati consentaneam, hanc Massiliensibus capitaliter inimicam esse persuadere moliantur. Nimirum ut ab illorum errore quam longissime discessisse videatur. Ut igitur breviter id quod res est dicam, nihil aliud eos in scriptis Augustini offendit, quam illud propositum voluntatis Dei; quo certus numerus salvandorum reliquis pereuntibus à perditionis massa discernitur. Ex quo proinde juxta doctrinam ipsius fit, ut quotquot ita divinæ gratiæ largitate discreti & secundum propositum illud vocati sunt, infallibilis gubernationis lege procedunt eis audiendum Evangelium & cum audire credant, & in fide, quæ per dilectionem operatur usque in finem perseverent, & si quando exiuberant, correpti emendantur: & nonnulli accepta gratia in quolibet ætate periculis huius vitæ, mortis temeritate subtrahantur. Quotquot non ita discreti atque vocati sunt, certissime pereant: Tota denique salvandorum à perituris differentia, quam vel in hoc vel in futuro sæculo cernimus vel non cernimus, in constitutione Dei prævenientem voluntates hominum, hoc est, in unicum divinæ voluntatis cardinem referuntur: ex isto enim peculiari durissimoque ut ipsis videbatur discretionis sive prædestinationis, sive electionis, sive vocationis proposito, quæ omnia in Divi Augustini doctrina eadem reputantur, innumerabilia absurda, nullaque ratione toleranda videbantur sequi. Vnde ad illud propositum cum suis consectaneis absurditatibus funditus evertendum tota series illius erroris à capite usque ad calcem aptata atque digesta est.

Hinc unicum fuisse lapidem offensionis ex omnibus Semi-Pelagianis, ex litteris Prosperi & Hilarij, atque adeo proprijs eorum scriptis ad oculum demonstrare non est difficile. Nam

in primis quod ad Prosperum spectat tota ejus ad Augustinum Epistola non aliud clamat. In ipso equippe exordio, totam causam controversiam breviter ob oculos ponens: Multi, inquit, servorum Christi qui in Massiliensi urbe consistunt in sanctitatis tue scriptis, quæ adversus Pelagianos hæreticos condidisti contrarium putant Patrum opinionem & Ecclésiastico sensu quidquid in eis de vocatione electorum secundum Dei propositum disputasti. Et ne quis ignoraret quid sibi vellent in August. scriptis illud propositum, quousque sese protenderet, quibus de causis tantopere Massiliensibus displiceret; apertissimis verbis rem totam diducendo subjungit: Hoc autem PROPOSITUM VOCATIONIS DEI, quod vel ante mundi initium, vel in ipsa conditione generis humani eligendorum & reprobatorum dicitur facta DISCRETIO ut secundum quod PLACUIT CREATORI, alij vasa honoris alij vasa contumeliae sint creati, & lapsi curam reprobentur admittere, & sanctis occasionem reprobæ adferre. Et qui sic obsecro? An ex vi gratiæ; an ex immobilitate illius duritiæque propositi? Et quod (pergit Prosper) utraque parte superfluis labor sit, si neque ELECTVS ulla industria possit imitari, neque ELLECTVS ulla negligentia possit recedere. Dic apertius, explicatius, inculcatius, cur tanto illius propositi, definitionis, prædestinationis, electionis horrore trepidetur? Quo quo enim modo se egerint, non posse aliud erga eos quam DEVS DEFINIVIT accidere, & sub incerta spe (sicut pertingendi ad optatum terminum jam ante definitum) cursum non posse esse constantem. Quare hoc? Cum si aliud habeat PRÆDESTINANTIS ELECTIO, cassa sit ammentis intentio. Denique capitalis hujus causam adversus Augustinianam doctrinam quasi in summa complexus: Removeri itaque omnem industriam, inquit, totique virtutes, si DEI CONSTITUTIO HUMANAS PRÆVENIANT VOLUNTATES, & sub hoc PRÆDESTINATIONIS nomine fatalem quandam induci necessitatem. Ecce uno verbo expressum quod in ista cum Augustino contentione displicet, nempe AUGUSTINIANA ILLA PRÆDESTINATIO. Quam ut longissime iugerent velut omnium absurditatum absurdissimam, facundissimamque scaturiginem negata præveniente & prædestinationis executrice gratia, fabulas illas omnes de universali Dei gratia, de merito, de voluntatum prævisione, hoc

hoc est prædestinatione secundum præscientiam texuerunt. Audi hæc de re differentem Prosperum disertissime verbis causam interpolatæ Christi gratiæ in detestationem illius propositi detorquentem: In istam vero talis gratiæ prædicationem si quæsi in contradictione offenduntur, cum prius meliora sentirent, ideo se vel maxime contulerunt, quia si profiterentur ab ea omnia bona merita præueniri, & ab ipsa ut possint esse donari; necessitate condente Veni secundum propositum & consilium voluntatis suæ occulto iudicio & opere manifesto aliud vas condere in honorem, aliud in contumeliam &c. De quo velut omnium absurdorum extremo, continuo subiicit: Sed refugium illud fateri, divinoque asseribere operi sanctorum merita reformidant, nempe quasi ex illo peculiari Dei certum electorum numerum prædestinantis proposito damnarent. De hoc enim continuo supra commemoratam iterat Massiliensium querimoniam: Nec acquiescunt prædestinatum electorum numerum nec augeri posse nec minui, nempe per illam divinæ constitutionis immobilitatem, quæ, ut supra dixerat, humanas præuenit voluntates. Neque causam tacet: ne scilicet, superflua sit industria ac laboris indiciis, cuius studium CESSANTE ELE-

CTIONE frustrandum sit. Sed audi & aliud ejusdem Prosperii ex alia Epistola luculentissimum testimonium, quam ad Ruffinum scripsit: Ab hac enim, inquit, confessione gratiæ DEI, IDEO quidam resistunt, ne eam eam talem confessionem qualis divino eloquio prædicatur & qualis opere sua potestatis agnoscitur, ETIAM hoc necesse habeant consistere, quod ex omni numero hominum per sæcula cuncta natorum certus apud Deum DEFINITVSQUE sit numerus PRÆDESTINATI in vitam æternam populi, & SECUNDVM PROPOSITVM DEI VOCANTIS ELECTI. Quod quidem iam impium est negare quam ipsi gratiæ contraire. Ecce quomodo gratiam fugiunt, ne in illud prædestinantis propositum incidant, non vero propositum vitant ne gratiam fateantur. Ex quibus omnibus solius Prosperii disertissimis testimonijs luce meridiana clarius factum puto, solum illud discretivum hominum divinæ voluntatis propositum Massilienses exhoruisse: quod cum ex illa gratiæ & vocationis efficacia quam prædicabat Augustinus necessario viderent sequi, consequenter gratiam illam & vocationem propositi executricem aliâ indifferente subtilitâ adulterare compulsi sunt.

Idem uberius ostenditur ex Epistola Hilarij.

CAPVT SEXTVM.

SED jam uberius ostendamus ex Epistola Hilarij non alia de causa Massilienses in illum errorem suum de gratiæ & merito fidei incidisse, quam quod non ferrent illud quasi fatale propositum Dei ex quo juxta Divi Augustini sententiam unus præ alio credendi & perfeverandi voluntatem accipit, ut hic non ille à perditionis massa discernatur. Ecce in ipso item exordio lapidem offensivæ dilucidis verbis expositum: Hæc sunt quæ Massilia, vel alijs etiam locis in Gallia ventitantur. Novum & inutile esse prædicationi quod quidam SECUNDVM PROPOSITVM ELIGENDI dicuntur, ut id nec arripere valeant nec tenere (perseverando scilicet) nisi credendi voluntate donatâ. Et iterum paulo inferius, quid potissimum fugerent & horrerent indicat: Nec ad INCERTVM VOLUNTATIS DEI deduci se patiuntur, ubi eis quantum vitant ad obtinendam vel amittendam evidens est qualescunque initium voluntatis: propter quod videlicet (ut paucis interjectis explicant) ad exhortationem corripientis exortum tanquam propter causam, vel rejiciatur alius, vel alius assumatur. Hoc enim qualescunque initium humanæ voluntatis idcirco à Massiliensibus excogitatum fuit, ut per illud ratio daretur aliqua ex parte hominis, electorum & rectorum à Deo: atque ita horrorem illum tollerent quo genus humanum illo occulto prædestinationis iudicio quasi in duas partes electorum & rectorum divisum esse videbatur, nullo casu in æternum sibi invicem permiscen-

das. Hoc est enim quod subnectendo dicunt: atque ita non opus esse PARTES CONSTITVI, quibus nec adiungendum sit aliquid nec detrahendum. Et manifestum in initio Epistolæ: Si autem, aiunt, datur vel talem voluntatem omnibus remansisse, quæ vel contemere quis valeat vel obedire, de compendio putant rationem reddi electorum vel rectorum, in eo quod unicuique meritum præ sua voluntate adiungitur. Ecce non alia de causa excogitatum est meritum fidei nisi ut austeritatem illius propositi fugiant, quo ut Prosper exprimit eligendorum & rectorum dicitur facta discretio. Hinc & illa Massiliensium verba adversus istam immutabilem certorum hominum discretionem oblectantium: Nam si sic prædestinati sunt, inquit, ad utramque partem, ut de alijs ad alios nullo possit accedere, quo pertinet tanta extrinsecus correctionis instantia? Cum videlicet ut eorum sententiam Prosper clarius exprimit, quoquo modo se egerint sive non consenserint correctioni sive consenserint, non possit aliud erga eos, quam Deus DEFINIVIT accidere. Hinc & illa solemnis contra definitum divinitus prædestinatorum numerum obtrectatio quam & Hilarius ibidem refert: Inde est, inquit, quod & illud pariter non accipiunt, quod eligendorum rectorumque esse definitum numerum velint. Quem electorum seu eligendorum definitum numerum cum Augustinus frequenter docuisset eos omnes esse ac solos quos Deus vellet salvos fieri, ipsi ex adverso ut illam erga certos tantum conferendâ salutis